

уније о основним правима. Законодавац није поштовао захтев да не смањи пензије радних пензионера више него оних који не раде. Уставни принцип пропорционалности није поштован ни када су смањене државне пензије које су примала извесна лица. Уставни суд је тумачио захтеве који се примењују када законодавац спроводи реформу социјалних права, у својој одлуци од 2. септембра 2009. године, као и у одлукама од 4. јула 2003. године и 3. децембра 2003. године.

У својој одлуци од 29. децембра 2004. године, Уставни суд је формулисао општу доктрину људских права користећи веома широк приступ.

Доктрина ограничења зајемчених права из области социјалне заштите за време економске кризе, коју је формулисао Уставни суд 2009–2013.

године, и која је наставак претходне доктрине, може се оценити, у извесном смислу, као специјална доктрина за ограничење људских права чије језгро сачињавају (што се и подразумева), општи принципи за ограничење људских права усвојени у закону о људским правима. Акти Уставног суда успоставили су независну основу за смањење зајемчених права из области социјалне заштите (пензија и плата), примењиву само за време економске кризе. Та основа је, иако утемељена на општим принципима доктрине о људским правима, потпомогнута додатним критеријумима: захтевом да се смањење социјалних права (пензија и плата) заснива на околностима које сведоче о присуству веома тешке економске ситуације у држави и захтевом да је издато званично саопштење да у држави постоји веома тешка економска и финансијска ситуација, која није краткорочна; да се зараде и пензије могу смањити за период који не прелази једну буџетску годину, док је током одобравања државног буџета за наредну годину законодавац дужан да поново процени економску ситуацију у држави и да поново одлучи у погледу смањења поменутих социјалних гаранција; да смањење мора бити привремено и не сме нарушавати однос пензија и плата који је постојао пре кризе; да законодавац треба да установи границу испод које се пензије (и плате) не могу смањити чак ни за време економске кризе; да није дозвољено у већој мери смањити старосне пензије особама које имају неки посао или се баве приватним предузетништвом (овај важан критеријум је успостављен и у претходној доктрини); да се старосне пензије смањене због економске и финансијске кризе морају надокнадити, док се смањене државне пензије – само ако су смањене у великој мери, могу надокнадити, али само у мањој мери. Уставни принцип друштвене солидарности, протумачен у контексту уставног принципа једнаких права, подразумева дужност законодавца да успостави недискриминаторну меру смањења зарада особама чији се рад плаћа из фондова државног или општинског буџета. Када се у условима економске кризе смањују плате, законодавац није обавезан на компензацију, осим ако такво смањење Уставни суд није прогласио противуставним, што није случај са пензијама. Међутим, чак и у том